

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1927 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till fonden för räntefria studielån.

(4:e avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1927 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1927—1928 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen under rubrik: »Utgifter för kapitalökning: bil. 2» fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 30 december 1926, föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning för fonden för räntefria studielån för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 350,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i berörda statsrådsprotokoll.

Med anledning av särskilda vid 1918 års riksdag väckta motioner anvisade riksdagen på extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 100,000 kronor till räntefria lån för underlättande av studiemöjligheterna för begåvade men fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter av skilda slag. För år 1920 utgick för ändamålet ett till 150,000 kronor förhöjt reservationsanslag.

Sedermera vidtog 1920 års riksdag en förändring i avseende å här ifrågasvarande anslagsmedel. På förslag av Kungl. Maj:t beslöt nämligen riksdagen, att en särskild fond, benämnd fonden för räntefria studielån, skulle inrättas, från vilken fond, som skulle förvaltas av statskontoret, lån finge av Kungl. Maj:t utdelas för underlättande av studiemöjligheterna för begåvade, fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter av skilda slag, samt att i avseende å grunderna för utdelning av ifrågasvarande räntefria studielån skulle i huvudsak gälla vad Kungl. Maj:t i ett den 19 juni 1919 utfärdat reglemente i detta hänseende förordnat, varjämte riksdagen såsom kapitalökning för denna fond för år 1921 anvisade ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Genom beslut den 5 november 1920 förklarade Kungl. Maj:t, att i enlighet med riksdagens förenämnda beslut skulle från och med år 1921 inrättas en fond, benämnd fonden för räntefria studielån, och att i avseende å grunderna för utdelning av lån från fonden skulle gälla vad i särskilt av Kungl. Maj:t utfärdat reglemente vore eller kunde varda föreskrivet, varjämte Kungl. Maj:t meddelade särskilda bestämmelser angående fonden att gälla tills vidare, så länge medel för ifrågasvarande ändamål funnes att tillgå.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t gjord framställning och en i ämnet väckt motion anvisade 1921 års riksdag såsom kapitalökning för fonden för räntefria studielån på extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 250,000 kronor att utgå av lånemedel. Av 1923 års riksdag anvisades för budgetåret 1923—1924 såsom kapitalökning för fonden ett till 300,000 kronor förhöjt extra reservationsanslag. Med sistnämnda belopp utgick anslaget jämväl för budgetåret 1924—1925. För budgetåret 1925—1926 anvisade riksdagen för ändamålet ett extra reservationsanslag av 350,000 kronor, vilket på förslag av Kungl. Maj:t av 1926 års riksdag höjdes till 400,000 kronor för budgetåret 1926—1927.

För utdelning av räntefria lån under 1926 funnos, enligt vad av utredningen i ärendet framgår, till förfogande dels det av riksdagen för budgetåret 1926—1927 anvisade anslaget å 400,000 kronor dels ock i statskontoret å fonden för räntefria studielån då innestående disponibla tillgångar om i runt tal 36,400 kronor, eller tillhoppa omkring 436,000 kronor.

Under år 1926 hava utdelats fortsatta studielån till ett belopp av 261,850 kronor samt nya studielån å tillhoppa 150,750 kronor. Tillsammans utdelades alltså under nämnda år 412,600 kronor. Under år 1926 influtna amorteringar hava icke tagits i anspråk för utdelningen.

Därest samma belopp anvisas för budgetåret 1927—1928 som för innevarande budgetår, skulle enligt gjorda överslagsberäkningar omkring 528,000 kronor komma att stå till förfogande för utdelning under år 1927. Med hänsyn till att sålunda det för utlåning under år 1927 disponibla kapitalet skulle väsentligt komma att överskrida motsvarande belopp för år 1926, har departementschefen ansett sig böra förorda, att såsom kapitalökningsanslag för nästkommande budgetår anvisas ett till 350,000 kronor nedsatt belopp.

*Utskottets
yttrande.*

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom kapitalökning för fonden för räntefria studielån för budgetåret 1927—1928 anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor att utgå av andra statsinkomster än lånemedel.

Stockholm den 22 februari 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. F. Vennersten, Oscar Olsson, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson i Gränebo, A. Pers, J. G. Waller, E. A. Hallin, C. Johansson i Hälisingborg, A. R. Rooth och D. A. Petré;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund, C. R. Jansson i Falun, O. Olsson i Kullenbergstorp, P. M. Olsson i Blädinge, E. Kristensson i Göteborg, B. F. son Holmgren, O. Nilsson i Örebro, S. Persson i Fritorp, E. Andersson i Prästbol, J. Olofsson i Digernäs och P. C. Jonsson.